



De groeidiament:

hoe je als docent het onderwijs met het bedrijfsleven verbindt

Tekst: Carolien Nout, fotografie: Barbra Verbij



Docent Ruud Maasdam, motor achter verschillende praktijkgerichte programma's, weet verschillende externe partijen met de school en met elkaar te verbinden. Dat levert rijke projecten op voor de leerlingen van het Insula College. Hoe doet hij dat en wat inspireert bedrijven en instellingen om mee te doen aan een praktijkgericht vak? Lees hun ervaringen en tips.

Een opmerking, een nieuwsbericht of een ontmoeting: het zijn momenten dat er bij Ruud Maasdam, docent Technologie & Toepassing en betrokken bij Sterk Techniekonderwijs (STO), iets gaat borrelen. Het kan zo maar uitgroeien tot een praktijkgerichte opdracht voor zijn mavo-leerlingen. Dat gebeurde dus ook bij het ontwerpen van het project Escapebox (zie kader op pagina 3).

'In een eerder project hadden leerlingen een presentatiekoffer voor een bedrijf gemaakt. Zo ontstond het idee om een Escapebox voor basisschoolleerlingen te maken over brandveiligheid. Een basisschool, het mbo, de brandweer en beveiligingsbedrijf Hageman werkten eraan mee. Op de eindpresentatie van de Escapeboxen waren ze er allemaal bij, ook ouders en collega's. We hebben

er een feestelijk moment van gemaakt, met oorkondes voor de leerlingen en koffie met een taartje', vertelt hij met zichtbaar plezier. 'Ik zie het praktijkgerichte vak als een groeidiament. Door het po, vo en mbo met elkaar en met bedrijven in de regio te verbinden maak je het sterk.'



“Meedoen aan een project levert mij meer op dan een alleen een leuke ervaring.”

*Sebastiaan Hageman van
Hageman Beveiliging en Elektro*

Ruimte om te verbinden

Hoe heeft hij dat toch allemaal voor elkaar gekregen? Dat begint als eerste bij onze school, meent hij: ‘Mijn rol als ‘bovenhangende’ partij vraagt ruimte en vrijheid in je aanpak. Als school moet je die ruimte ook faciliteren.’ Dan is er de drie-eenheid, zoals hij het noemt. Nauwe betrokkenheid van de Insula-docent van (in dit geval) Technologie & Toepassing, Sam van der Hum. En Martin Koorevaar, docent Engineering & Mechatronica op het ROC Da Vinci College, is een belangrijke samenwerkingspartner. Eerder ontwikkelden ze al samen vier andere meesterproeven als afsluitende opdracht voor het vak T&T. ‘We vullen die samenwerking vooral praktisch in’, zegt Ruud. ‘Wij drinken gewoon elke dinsdagochtend een kop koffie voordat de lessen beginnen, om de voortgang en actiepunten te bespreken. Het hoeft niet ingewikkeld te zijn.’

Mbo-studenten als coach

Ruud prijst de samenwerking met het Da Vinci college, met hun mooie locatie en de praktijkruimtes. ‘Door samen te brainstormen over de praktijkopdracht ontstaat er een win-win. Zo doen aan dit project tweedejaars mbo-studenten mee als begeleiders van onze vmbo’ers

en kunnen ze leidinggevende vaardigheden oefenen, een onderdeel van hun examendossier.’

Via mbo-docent Martin kwam Ruud in contact met het beveiligingsbedrijf Hageman, een stageschool voor mbo’ers. Directeur Sebastiaan Hageman bood ruimhartig technisch materiaal aan voor het project, zoals rookmelders, lichtalarmen en slow whoops. En hij ging in op de uitnodiging om een gastles te geven aan de leerlingen: ‘Leuk en bijzonder om mee te maken. Het leert mij meer over hoe het onderwijs werkt.’

Basisschool als opdrachtgever

Het eindproduct van dit praktijkgerichte vak was bestemd voor een basisschool in de regio. Cora Hageman, directeur van christelijke basisschool Beatrix in Dordrecht en echtgenote van Sebastiaan, hoorde van het project via haar man. Toen zij vervolgens door Ruud Maasdam werd gepolst, was zij meteen enthousiast: ‘Voor ons techniekonderwijs is het mooi om regionaal samen te werken. Wij kunnen het vak op die manier verbreden. Als basisschool kan ik dat niet alleen. Met de Escapebox kunnen onze leerlingen ontdekkend leren’, vertelt zij.

De tijdsinvestering die het kostte viel haar erg mee. De mavo-leerlingen brachten een bezoek aan haar school om de veiligheidssituatie in kaart te brengen. Verder werd Cora ingedeeld als jurylid, samen met de directeurs van het Insula College en Da Vinci College, om de eindproducten van de teams te beoordelen, onder andere voor samenwerking en creativiteit. Daardoor kregen ze een goed beeld van het leerproces van de leerlingen. ‘En waardevol om onderwijscollega’s te ontmoeten’, voegt zij toe. ‘Veel van onze leerlingen zullen later naar deze scholen uitstromen, dus het is goed om de sfeer en onderwijsaanpak te leren kennen.’

Scouten en netwerken

Ook Sebastiaan Hageman vond het een leuk project dat hem niet al te veel tijd kostte. Zijn rol als jurylid bij de feestelijke afsluiting vond hij interessant. ‘Mooi om te zien wat de leerlingen ervan gemaakt hebben. Het levert mij meer op dan een leuke ervaring. Ik ben altijd geïnteresseerd in toekomstig personeel dat bij ons bedrijf past. Dat hoeven niet per se techneuten te zijn: ook leidinggevende kwaliteiten zijn belangrijk. Dankzij een project als dit kan ik hen scouten.



Deze afsluiting is ook een goed moment om te netwerken en met docenten over het vak te praten. Zo heb ik bijvoorbeeld behoefte aan studenten die meer kennis hebben van beveiligingscamera's. Fijn om daarover een balletje op te gooien.'

Leren via spel

De derde betrokken partij bij dit project was de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Voor medewerkers Joost van Vlimmeren en Letty Streur zit brandveiligheid voor jongeren in hun takenpakket. Voor het eerst werkten ze mee aan een pgp. De Escapebox voor groep 8 vonden ze een goed initiatief dat aansluit bij educatie over brandveiligheid. 'We hebben de Insula-leerlingen informatiemateriaal meegegeven over brandveiligheid. En ze kregen een rondleiding op onze brandweerkazerne. Ze kregen een rondleiding door de Risk Factory, een belevingscircuit gericht op

basisschoolleerlingen', vertelt Joost. Zelf zoeken zij steeds naar de juiste toon per doelgroep als het om brandveiligheid gaat. De aanpak van de vmbo-leerlingen vinden zij inspirerend, ook voor de verdere ontwikkeling van de Risk Factory. 'Kennis blijft nu eenmaal beter hangen als je het in spelvorm aanbiedt', zegt Letty. 'Mooi om te zien hoe de leerlingen dat zo creatief hebben omgezet in tekeningen en puzzels.'

Beiden waren onder de indruk van de acht Escapeboxen op de eindpresentatie. 'Wij krijgen weleens verzoeken van scholen om langs te komen met een brandweerauto. Dat doen we graag, maar we willen ook graag inhoudelijk iets toevoegen', vertelt Joost. 'Dit project heeft ons getriggerd hoe je zo'n bezoek meer diepgang kunt geven, dat een speelse,

educatieve vorm kan bijdragen aan veiliger gedrag.'

Nieuwe verbindingen

Kan deze diamant nog verder groeien? Basisschooldirecteur Cora Hageman ziet wel een verbeterpuntje. 'Het zou mooi zijn als de Insula-leerlingen hun product tussentijds zouden testen op onze school. Dat betekent wel wat meer afstemming, maar ook meer betrokkenheid, bijvoorbeeld als onze leraar van groep 8 als jurylid mee zou doen.' Ruud ziet er de voordelen al van in. En, zo filosofeert hij verder: 'Voor volgend jaar kunnen we misschien een stagiaire van de pabo of een mbo onderwijsassistent inschakelen om de educatieve kant voor de basisschool goed te onderbouwen.' Zo blijft hij zoeken naar nieuwe verbindingen tussen mensen en organisaties om zijn leerlingen een betekenisvolle praktijkervaring op te laten doen.

Tips van Ruud om bedrijven en instellingen te betrekken

- Durf te vragen om medewerking. Het kan gaan om materiaal, een gastles of een bedrijfsbezoek. Doe een beroep op maatschappelijke betrokkenheid en je krijgt vaak medewerking. Pas er wel voor op om niet te veel tijd of inzet te vragen.
- Denk ook aan kleine lokale ondernemers, zoals de fietsenmaker of bloemist. Voor hen is het interessant om mee te doen voor nieuwe klanten of personeel.
- Zorg dat opdrachtgevers niet te veel verwachten. De leerlingen zijn nog jong en ze vinden het spannend in een andere omgeving te leren. Dat vraagt goede begeleiding vanuit de school.
- Maak van je praktijkgerichte vak een feestje, bijvoorbeeld met een eindpresentatie voor publiek. En deel de successen via de social media of andere mediakanalen.



Escapebox brandveiligheid: leren door doen

In een innovatief praktijkgericht vak als Meesterproef en afsluiting van het vak Technologie & Toepassing hebben leerlingen van de Insula Mavo een Escapebox gemaakt over brandveiligheid voor basisschoolleerlingen van groep 8. In teams werkten zij samen aan het volledige proces, van onderzoek en ontwerp tot uitvoering en presentatie.

Tijdens het project leerden de leerlingen over brandveiligheid. Ze ontwierpen en bouwden een technische installatie met onder meer een rookmelder en alarmsysteem, bedachten educatieve spelopdrachten en hielden een logboek bij

waarin zij reflecteerden op hun werkzaamheden. Tot slot presenteerden zij hun Escapebox aan ouders, opdrachtgevers en andere betrokkenen. Zo ontwikkelden zij niet alleen technische kennis, maar ook vaardigheden als samenwerken, creatief denken, plannen en presenteren.

Lees de reportage over dit project:

<http://www.praktijkgerichteprogrammas.nl/inspiratie/leren-echte-wereld-sleutel-succesvol/>

“Voor ons techniekonderwijs is het mooi om regionaal samen te werken. Als basisschool kan ik dat niet alleen.”

Cora Hageman, directeur Beatrixschool Dordrecht

Meer weten? Bekijk de informatie op www.praktijkgerichteprogrammas.nl